

Izhaja:

10. in 25. vsakega
mesca.

Dopisi naj se frankujejo.
Rokopisi se ne vračajo.

MIR.

Vsakemu svoje!

Velja:

za celo leto 1 gold.
za pol leta 50 kr.

Denar naj se pošilja pod
napisom: Izdajatelju
„Mira“.

Leto I.

V Celovci 10. oktobra 1882.

Št. 19.

Čujte, Slovenci! in berite, kaj nam pišejo
presvitli cesar!

Naznanilo.

Njih ces. in kralj. apostoljsko veličanstvo
presvitli cesar so blagovolili meni sledeče lastno-
ročno pismo poslati:

Ljubi Schmidt žl. Zabiérow!

Moje poslednje bivanje v Mojej Ko-
roškej vojvodini in njenem glavnem mestu
Celovci Me je spet vnovič prepričalo, da
so Mi prebivalci te dežele, kakor so to vse-
lej in od nekdanj pokazali, trdno zvesti in
srčno udani.

Vse si je na vso moč prizadevalo, te
svoje počutke v besedi in djanji naznanje
dajati.

Jes vam zaukažem, vsem prebivalcem
zraven Mojih najboljših želj, naj se ta de-
žela čedalje bolj in bolj razvija, napreduje
in vkrepčuje, tudi naznaniti, da se Jes
srčno zahvaljujem, da Jes nad njimi imam
posebno dopadenje, in da jim ostanem tudi
zanaprej dober in milosten.

Miramar, 19. septembra 1882.

Franc Jožef s. r.

Podvizam se, te za prebivalce Koroške de-
žele visokovesele cesarske besede javno razglasiti.

Celovec, 20. septembra 1882.

C. kr. dež. predsednik:

žl. Schmidt Zabiérow s. r.

Te tako lepe in srčne besede presvitlega ce-
sarja nam vsem globoko segajo v srce. Ni-
koli jih ne bomo pozabili in jih bomo v večni
spomin v lepih ramicah obešali po stenah na-
ših izb.

Naznanilo.

Njih ces. in kralj. apostoljsko veličan-
stvo presvitli cesar so z najvišim sklepom,
v Miramari 19. septembra 1882, pet tav-
žent rajniš iz svoje lastne denarnice daro-
vati blagovolili, da se tistim, ki so skoz
veliko povodenj škodo trpeli, stiske in reve
polajšajo.

To novo Najvišo dobroto in milost bojo
gotovo vsi po celem Koroškem živo in glo-
boko občutili pa tudi vsi posnemali.

Zmirom dohajajo nova sporočila, po kte-
rih se ne da dvomiti, da bojo škode, ktere
bo velika povodenj, posebno Dvava na Gor-
njem Koroškem posestnikom napravila, ne-
navadno velike in da bojo reve in nadloge
navstale po veliko krajih. Zatorej se obra-
čam na milosrčne prebivalce po Koroškem
in jih povabim, naj se po prelepem izgledu
našega Najmilostljivejšega cesarja ravnajo
in tudi svoj darček donesó, da se nesreča,
ktera jih je toliko zadela, vsaj nekaj po-
lajša.

Te milodare bojo sprejemale politične
in duhovske oblastnije po vsej deželi, ka-
kor tudi predsedništvo c. kr. deželne vlade
in uredništvo „Klagenfurter Zeitung“.

Celovec, 19. septembra 1882.

C. kr. deželni predsednik:

žl. Schmidt Zabiérow.

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

Iz Celovca. (O d e ž e l n e g a z b o r a) 26. septembra se je po sv. meši odprl naš deželni zbor; poslanci so se bili ob 10 uri skorej vsi zbrali. Najprej pozdravi deželni poglavar gospod dr. Stieger prijazno poslance, za njim poprime c. kr. deželni predsednik žl. Schmidt-Zabierow za besedo in obljubi, da bo c. k. vlada podpirala deželni zbor, najbolj ko more. Seja se začne in najprej storijo novo izvoljeni poslanci svojo zaobljubo. Sklene se, da se bojo stenografični zapisniki kakor dozdej pošiljali vsem občanom, torej tudi slovenskim le samo nemški. Res se je čuditi, da slovenske občine ne pošiljajo deželnemu zboru prošenj, naj se jim pošiljajo zapisniki v slovenski besedi, kakor je poslanec gosp. A. Einšpieler že tolikrat priporočal. Slednjič se volijo odborniki posebnih odsekov. Te volitve so jako imenitne; zakaj vsak predlog se prej pretresa v teh odborih; tukaj se prav po domače pogovarja, prerešuje in sklepa. Kar se je tukaj sklenilo, skorej vselej tudi v deželnem zboru obvelja. Gosp. Einšpieler ni bil izvoljen v noben odsek, akoravno on najbolj pozna Slovencev razmere in zastopa njih pravice. Jasen dokaz, kako mislijo nemški liberalci s Slovenci ravnati. — Dozdej so se v vseh sejah le nasveti deželnega odbora predbrali in izročili dotičnim odsekom; iz teh pridejo spet nazaj pred deželni zbor in se dokončno rešujejo. Največ mej temi je prošenj, v katerih občine prosijo, naj se jim dovoli, občinske naklade povišati zavoljo šolskih stavb in potrebščin. — Imeniten je predlog zastran u s t a n o v e rajnega knezoškofa Majerja za uboge Krške škofije. Oporoka ali testament se glasi žalibog tako, da se ta bogata ustanova raztegniti ne more tudi na uboge tistih dekanij, ki so nekdanj spadale pod lavantinsko škofijo na Koroškem. — Živa razprava bode tudi zavoljo tega, da se v D o l j n e m D r a v b r e g u n a pravi nova okrajna sodnija.

V Semčah pri Št. Andražu. (T o j e s i r o v o.) 28. avgusta — na dan sv. Avgušina — je v Št. Andražu v lavantinske dolini velik sejm ali terg. Od sejma domu gredé se dva Slovence pri nekej krčmi malo oddahneva in počijeva. Komaj nekaj pijače dobiva, začno nemški pobalini se med seboj zmirjati, tako strašno na mizo trupiti, da je bilo le groza, zraven pa mimo gredoče zasmehovati in zmirjati. To pa ni še vse! Najbolj čudno je to, da so posestnik in njegovi ljudje pri oknih in durih gledali, kaj so ti pobalini vganjali in se k temu prav debelo smejali. Ali je to tako povzdignjena nemška omika. Lepo se za njo zahvalimo, le sami jo imejte!

Iz zgornjega Roža. (P o v o d e n j; potres; nesreča; nov okrajni sodnik.) Velik strah smo imeli, ko je Drava tako strašno in naglo naraščala. Par hiš v Rožeče je stalo do oken v vodi. Od mosta je vzela Drava dve kozji, pa vendar celi most tako zmandrala, da bode moral cel nov biti. Bog daj, da bi se to le skoraj zgodilo in bi mogli spet čez most voziti. Nekteri celo trdijo, da to pred tremi mesci ne bode mogoče. Joj, joj, to je dolgo. — Na sv. Mihaela den popoldne

se je jela zemlja tresti in grometi. Vsi plašni gledamo, odkod pride grom, ko ni bilo videti nobene megle. V nedeljo smo še le zvedeli, da se je v Gračarici nad Podgradom v Št. Jakobu velik kos gore odtrgal in strašno ropotaje podrl se v globočino. Skorej bi bil ta veliki plaz precej ovec zasul, ki so se malo poprej na tistem travniku v dolini pasle; posestnik tega zasutega travnika trpi veliko škodo; gotovo jo bode naznanil. — V Bistrici blizo Št. Jakoba se je v soboto pred Roženkransko nedeljo nek mož vtopil. Nabal je v mlinu nekaj moke, žakelj na hrbet privezal, domu gredé pa na brvi zdrknil, v vodo padel in se tako omamil, da se je iz vode sicer še prigomazil, pa na suhem umrl; v nedeljo zjutraj so ga mrtvega našli. — Naš okrajni sodnik gosp. Pucher so se podali v pokoj. Akoravno se jim je s slovenščino trda godila, vendar so bili Slovencem pravični in priljubljeni. V Rože, akoravno ta okraj obsega samo Slovence, je bil gosp. Pucher edini uradnik, ki je vsaj nekaj bil zmožen slovenske besede; še naše krvave krajcarje prejmlje v davkariji trd Nemeč. Že nekaj let naš davkar živi med nami, — slovenske besede se pa ne vadi, mu menda preseda. Morebiti se zdaj svet na boljše zasučé. Prišli so novi okrajni sodnik, gosp. Ogrizek, od ktere gre glas, da ne le znajo slovenski, temuč da tudi govorijo in občujejo radi slovensko. Radovedni smo, kako se bojo zastran dr. Pražakovega ukaza ravnali. Kedar kaj zvem, bodem Vam sporočil.

Iz Kotmare vesi. Pretečeno nedeljo 10. sept. bil je lep dan za celo našo okolico, zakaj prišli so naš presvitli cesar v bližnji Vetrinj, ogledovat g. Morovo tovarno. Došlo je mnogo ljudi v Vetrinj, po hribih pa so priljubljenega vladarja pozdravljali kresovi. Kakor iz drugih sosednih far, tako smo bili tudi mi Kotmirčani od gosp. Vetrinjskega fajmoštra povabljeni, predstaviti se visokemu gostu in mu našo vdanost pokazati. Mi smo vsi sami Slovenci, kakor tudi naši sosedje v Vetrinjske okolici, zato so nam naš g. fajmošter naročili, in nas podučili, da se imamo obnašati, kakor se Slovencev spodobi in presv. cesarja s „živio“ klici sprejeti. Pa kakor ni pšenice brez ljulike, tako je bilo tudi tukaj. Kmaloko v Vetrinj pridemo, obstopilo nas je nekaj nemškutarjev, ki so nam v ušesa trobili, da nikar „živio“! vpiti, ampak „hoch“! naj kličemo. S tem so menda hoteli cesarju in svetu pokazati, kako daleč da so s svojim ponemčevanjem že prišli. Še celó nekega slovenskega kmeta so vjeli in ga navadili, da je hodil med ljudmi in jim tisti „hoch“ v glavo vbijal. Mi pa takih odpadnikov nismo hoteli poslušati in smo se presvitlemu cesarju pokazali kot zvesti sinovi matere Slave. Saj smo brali v slovenskih časnikih, kako so svitli cesar nekega župana na Tominskem posvarili, ker ni hotel slovensko znati in jih je po laški ogovoril. Cesar so ga prašali: „Ali ne znate slovenski?“ In na to je mož ves osramoten moral slovensko govoriti. Ako se tedaj sam cesar ne sramujejo v našem jeziku govoriti, zakaj bi se pa mi sramovali?

Zdaj pa še nekaj od našega cerkvenega orgljanja. Kakor je bilo že v enem dopisu rečeno,

imamo nove orglje, ki zares prav lepo pojó, pa to le tedaj, kedar naš gosp. učitelj orgljajo, kar se pa malokdaj zgodi, ker nimajo časa. Drugekrat pa imamo organista v ženski osebi, ki pa zna le toliko orgljati, ko medved plesati. S takim orgljanjem se le Božja služba moti, namesto da bi se k pobožnosti spodbujalo. Toliko denarja so nas orglje stale, in zdaj še pravega organista nimamo! Ali bi se tukaj ne dalo pomagati?

Letina je bila pri nas še precej dobra, erži, pšenice in ovsa se je veliko pridelalo; hajda pa slabo kaže; v zgornjem kraju fare je pa še toča do malega posekala. Repe tudi ne bo veliko, turšica pa zavolj mokrote in mraza slabo zori. Hvala Bogu, da se je vreme na bolje obrnilo!

Iz Crne. (Letina; slabi časi in še kaj.) Letino nam je Bog precej dobro dal, da se take še nadjali nismo. Pšenica, rež, ječmen, oves, to se je dobro poneslo, menje dobro pa krompir, ki je v dolinah vsled deževja gnjiti začel. Korenje in fižol tudi nista dobro rodila. Bog daj, da bi podrugodi kaj več imeli, kakor pri nas imamo, ker je vsako leto slabši v naših gorah. Letos nam je posebno dež veliko škode naredil. Delo ne gre naglo spod rok, ker se težko delavcev dobi; ne vem, ali res ljudi menjka, ali delati nočejo. (To bo prej res, v mestih je ljudi preveč, ker se vse le v mesta sili, da bi bolj lahko in boljše živeli. Kdor le enkrat nekaj pisati zna, pa na polji neče več delati; tudi deklet, ki so prišle v mesto služiti, ne pojdejo več na kmete nazaj. — Op. vr.) Kmetije se bolj in bolj zapuščajó, namesto žita raste mah in grmovje. Kmetije, ki so pred 50 leti še dobro stale, grejó zdaj v nič, deloma po eksekutivni dražbi, deloma jih kmetje prostovoljno zapuščajó. Tako je prišlo že mnogo posestev Pliberškemu grofu Thurnu v roke. Pa vendar, kolikor tudi so časi slabi, plesanje in rajanje mora vendar vsako nedeljo biti, še kvaterne nedelje niso izvzete. Škoda, da sploh lepo obnašanje čedalje bolj pojema. Včasih so Slovenci sloveli zalolj lepega vedenja in življenja. Zdaj se pa žalostne reči slišijo!

Iz Priblivesi v Podjunskej dolini. Žalostno novice slišite iz našega kraja; nesrečni ogenj nas je obiskal. Okoli ene po polnoči je začelo goreti pri Marku, kmalo je bilo troje gospodarskih poslopij v ognju, pogoreli so trije mali posestniki. Komaj so rešili ljudi in živino; družega nič ni ostalo, tako da reveži nimajo niti za en dan jesti. Nesreča je tem hujša, ker so imeli poljske pridelke že spravljene. Dobro, da ni bilo vetra, sicer bi bilo še več škode. Imamo le eno brizgalnico in bi bili ogenj težko ukrotili z njo, ako bi se bil še bolj razširil.

Iz St. Jakoba v Rožu. Neprestano deževanje nam je veliko škodo nanese in nas pri jesenskem sejanju kaj zavira. Posebno naša Bistrica je po več dnevnik plohah zelo narastla in vse bervi, mostove in zadeli pobrala ali tako poškodovala, da niso več za kaj. Tako smo bili delj časa brez vsake zaveze z našimi sosedi preko derečega potoka in z Podgorjanci. Dereča voda je ob bregovih mnogo raztrgala in spodprala, posebno mnogo voglja in štokov planinske montanske družbe je splavalo po vodi v Dravo. V Rožece je strašankó velika Drava podrla in odnesla tudi

nekaj koz pri mostu; vsled tega smo sedaj čisto ločeni in ne moremo v Celovec ne po dolini na Harberg, ne na Verbo čez Rožeški most. Bog daj, da bi se lepa ura vendar enkrat naredila. Nekateri pridelki, ki so še na njivah, veliko škodo trpijo; koroza ali sirek ne more zoreti in je zelo črviv. Mi imamo tu sploh navado v sirko-višče rež sejati, letos nam je tega zabranila neugodna ura. Krompir jako gnjuje, nekateri ne morejo spraviti otave, repa ne more rasti, tudi ajda, ki prilično dobro kaže, ne more dobro zoreti.

Sliši se, da je našej občini zapovedano, naj nove table na vesih in posameznih hišah omisli, starih ali čisto ni več ali pa so tako od časa oglodane in pogrudjene, da se ne more več poznati, kaj na njih stoji. Naša občina je čisto slovenska, po vsih krajih celega sveta, so omenjene table v tistem jeziku napisane, kateri se v dotičnih krajih govori; zato hočemo tudi mi na naše table, katere bodemo tudi za svoj denar morali napraviti dati, slovenske napise, ne pa nemških, kakor je bilo doslej. Tudi Koróški Slovenci smo avstrijski zvesti državljani in hočemo ne samo bremena nositi, ampak tudi vse pravice uživati, ki jih nam deli po presvitlem cesarju podeljena ustava, toraj pravice tudi za naš slovenski jezik, kterege so bili navajeni doslej pri vsakej priložnosti za duri ali v kot porivati. Mi nočemo na tablah tudi popačenih ali prestavljenih imen, ampak čisto slovenske, kakor so jih izumili naši stari očaki. Tu pri nas se pravi pri eni hiši: „pri Tresoglavu“ in to ime je neka prenapeta nemška duša brez postavnega dovoljenja v „Schüttelkopf“ prekrstila. Proč s takim pačenjem in nepostavnim ravnanjem.

Iz Bistrice v rožnej dolini. Tudi pri nas smo imeli ves čas slabo vreme, teko da kmetje niso mogli sejati. Drava je bila tako grozno velika, da že od leta 1851 ne pomnijo take. Segala je celó pod Salo, ki je bila prej več ko 100 seznjev od nje. Od Sveč do spodnje Bistrice je spet toliko sveta vzela, da je groza; 13.000 rajniš, ki so za vravnanje Drave dozdej odločeni, bo veliko premalo. Posestnik Bistriških fužin pusti zdaj novo pot v Rovte delati, katera ga bo še čez 10.000 gld. stala. Pot bo čisto ravna brez vsacega klanca in tako široka in prostrana, da se bo s parom konj lahko po njej vozilo.

Iz Ziljske doline. (Nesreča; raj; vreme.) Kakor so ljudje v Šmohoru pripovedovali, je nek gospod iz žl. rodbine Aichelburg v Šenštufanu pomagavko v Eršnikovi krčmi skoz nepremišljeno, bi rekel zelo neumo delovanje morebiti za njeno celo življenje nesrečno storil. Tisti gospod je izrezal bučo, in si tako napravil podobo mrtvaške glave, ter je prižgano svečo v njo vtaknil in to strašilo skrivši v klet zanesel. Ko je potem minulo nekaj časa, pošlje pomagavko po steklenico vina v klet. Za en trenutek so zaslišali vriš in pomagavko dobijo v kletu na tleh ležečo. Kakor se pravi, je ta ženska sedaj celo brez zavesti in Bog ve, ali še bode kedaj prišla k sebi. — V Gorjah je bil 10. septembra semenj in drugi dan so v Drevljah še močno plesali. Veči ljudje so bili na rajskem podu v gostilnici, in pod lipo so se sukali sami šolski otroci. Neka ženska je

imela vrtivne orgle (Drehorgel) in je mladim fantom in deklicam, kateri so juckali itd. godla; nekteri očetje in matere so se pa nad tem ničernim djanjem le radovali. Učitelj, šolski svet, župan in duhovnik, ali od tega nič niste videli ali slišali? Če bodete take reči pripuščali — Bog, kaj pa bo iz mladine!? — Vreme se je hvala Bogu, na bolje spremenilo. Celih 14 dni smo imeli dan na dan dež, tako da je Zilja prestopila svoje bregove in navstala velika povodenj. Veliko otave in drv so valovi poplasknili in njive zamlačili ali pa z leteno zamašili. Na več krajih je Zilja odtrgala rodovitne zemlje in si napravila novo strugo. Tudi nekatere mostove je huda Zilja poškodovala ali celo odnesla.

Iz Vogrč pri Pliberku. Kakor ima vsaka fara in vsaka cerkev, tako tudi v naši fari sta dva cerkvena oskerbnika. Leta 1880 je odstopil eden teh dveh, ki je bil česti in hvale vreden. Potem smo pričakovali, kdaj bo volitev novega, pa ni bilo nobene volitve. Naenkrat začne neki precej pobožni človek s tablo po cerkvi škrablat. Čez nekaj časa se zasliši, da so tri ženske eno nedeljo popoldne v farovžu enmalo vina serkale in zraven zvolile enega kmečkega sina, ki pa še dozdej ni noben posestnik. Jaz bi ne prijel za pero, ker se pa tema dvema možema šika en par besed pod nos, zato ker tako malo za cerkvene poprave, z eno besedo rečeno, malo za čast Božjo skrbita. Lansko leto ko sta že videla, da zvonik in mirodvor brez strehe ne moreta biti, se je to popravilo, pa ne pokrilo, temuč oplankalo, ker sta se velikih stroškov bala, se je pa tudi potem naredilo. Čeravno ne gre iz njih žepov. Ta novi je le tam zraven, kjer je kaj za noter vzet, pri drugih rečeh še blizo ne gre. Najbolje bi bilo, ko bi farmani dali naznaniti volitev za nove cerkvene oskerbnike. Letos ko smo obhajali praznik svetega Jerneja, farnega patrona, so nas obiskali pliberški dekan in smo imeli slovesno sveto mešo. Pa kakor pri vsaki majhni podružni cerkvi ob žegnanju rijo iz možnarjev spucajo, veselje in čast s strelanjem naznanijo; pri nas ta dva moža zato nista skrbela. Ta den imeli smo tudi popoldansko službo božjo, kakor že popred dolgo ne, in potem smo bili prav veseli; minulo je brez vsega pretepa. Pozneje neki večer sta se dva brata na domu hudo sprijela, tako da je oče od žalosti v omedlevo padel.

Iz Železne Kaple. (Zlata sv. meša.) Po vseh slovenskih časnikih se bere letos, kako slovesno se je na mnogih krajih obhajala zlata sv. meša tega ali onega častitljivega duhovnega starčka. Tudi Železna Kapla je bila letos tako srečna, da se je v njej vršila redka slovesnost zlate svete meše. Angeljsko nedeljo so v farnej cerkvi darovali občespoštovani in od vseh ljubljene častivredni gosp. Jožef Zoko, župnik v pokoji v Kapli. Že v soboto poprej je grom možnarjev in vesela godba pred stanovanjem častitljivega starčka naznanjala nenavadno svečanost. Krasno vreme privabilo je neznano število ljudstva od bližnjih in daljnih krajev v Kaplo. Ob pol 10. pomikala se je slovesna procesija od farovža v farno cerkev. Sivi častitljivi starček v lepej mašnej opravi in z belo-zelenim vencem na glavi, so stopali čvrsto v sredi 7 duhovnov. Spremljevalo je zlato-

mešnika tudi 15 belo oblečenih kmečkih in tržkih deklet. Godci so veselo igrali in možnarji močno gromeli. Pred altarjem zapojó zlatomešnik: „Veni sancte Spiritus“ (pridi sv. Duh). Potem stopijo domači gospod na prižnico, in so imeli slovesnosti primeren, do srca segajoči govor. Po dokončanej pridigi so orgle veselo in krasno zapele in pričela se je daritev sv. meše. Vsakdo se je moral čuditi nad krepkim glasom in petjem že 77 letnega duhovna. Prav lepo in ginljivo je bilo tudi viditi, ko pokleknejo med mašo stareje kmečke dekleta okrog altarja, da sprejmejo iz rok zlatomašnika sv. rešnjo Telo. — Po dokončanej službi Božji se snidejo vsi duhovni in nekteri drugi povabljeni gostje v farovžu k veselemu obedu. Da pri izvrstnem obedu ni manjkalo veselih napitnic, posebno na zlatomešnika, se umeje samo ob sebi.

Gotovo bo ta lepa in redka slovesnost ostala v vednem spominu vsem, ki so se je vdeležili. — Na mnoga leta! zakličemo zlatomašniku, domačemu gospodu župniku pa morajo vsi farani svojo zahvalo izreči, ker so si oni najbolj prizadevali, da se je ta slovesnost tako sijajno obhajala. Prihodnjič znabiti nekaj o novi šoli.

Iz spodnje Rožne doline. (Povodenj; sreča v nesreči; cesarsko pismo.) Sploh se govori, da je ta povodenj, ki nas je dne 18. sept. zadela, že dne 16. ali 17. torej najmenj en den poprej iz tirolske meje brzozjavno ali telegrafično oznanjena bila v Celovec in tudi v Maribor. Torej obžalujemo, da se je to pozabilo, po enakem potu vsem občinam poleg Drave hitro naznaniti. Gotovo bi se bila marsikatera škoda popolnoma, mnogotera pa vsaj deloma odvrnila, ker bi bili ljudje že k temu pripravljene in bi kolikor mogoče eno in drugo reč od Drave popravili. Kakor n. pr. kmetje živino iz osredkov in tudi nasekane drva v logih in kupčevalci z lesom svoj les itd.

Dne 23. septembra blizo 7. ure zjutraj, bi se v Medbrezoviči na brodu bila lahko grozna nesreča zgodila. Znano je, da je vrv ali štrik čez Dravo povodenj odtrgala ter v Zadolski log odnesla; torej le z majhno, tako rekoč ročno ladjo čez Dravo vozijo. Nekoliko ljudi je čakalo, da bi se pustili prepeljati; Brodarji, gosp. učitelj Janih, in še dva moža, pa hočejo še popred ladjo nekoliko za krajem navzgor po Dravi zatskati, kar naenkrat se ladija pogrezne. To se je zgodilo k sreči zraven velike ladije, vsi so se tam na veliko ladijo rešili. Ljudje pravijo, da je tista ladjica že tako trohnjena, da bi se nikakor več ne smela na vodi rabiti. — Pisma presvitlega cesarja v slovenskem jeziku še danes nimamo; kako to, ali je mogoče, da zdaj še to zgubimo, kar smo odnekad imeli!

Iz Podjunske doline. Imel sem priložnost, obiskati Jezersko dolino in naletel sem ravno na god Marijinega imena. Mislil sem, da obhajajo kako cerkveno žegnanje, ker se je gromenje možnarjev razlegalo po dolini in planini, da je bilo veselje. Streljanje je bilo tako lepo vredjeno, kakor se pri nas ne vidi, sami odraščeni, že bolj pametni fantje so bili pri tem častnem delu, ne kakor v mnogih krajih, kjer mlade fantine in skor še otroke k smodniku postavijo, da se po-

tem toliko nesreč zgodi, ker ne znajo s strelivom prav ravnanj. Jezerčani so zahvalno nedeljo tako slovesno obhajali, kakor še nisem videl. Gospod župnik imeli so spreved s presv. Rešnjim Telesom po polji; verni pa so se prav lepo obnašali, kakor malo kje. Potem je bila peta sv. meša, in pri darovanji so farmani lepo število sveč nanosili. Po sv. meši so gosp. župnik Tedeum laudamus zapeli, in tudi popoldne so bile slovesne litanije in zahvalne molitve za prejete dobrote preteklega leta. Jezerčani so pač še pošteni Slovenci, ki so Bogu hvaležni za prejete dobrote, ob enem pa so tudi trdni in značajni rodoljubi in spoštujejo svoj slovenski materni jezik; tam ni nobenih nemškutarjev. Naj bi jih vsi drugi koroški Slovenci posnemali tako v lepem obnašanji kakor v narodni zavesti! (Prosimo še večkrat kaj! Op. vredn.)

Iz Ljubljane. (Vreme; šolske razmere; bira.) Kakor smo bili poleti zadovoljni z vremenom in pridelkom, tako tožimo zdaj, ker nam je neprestano deževje drugo letino pokvarilo. Prvi pridelek je bil kaj lep, pšenica lepa, krompir okusen, sočivja zadosti. Vse je lepo kazalo tudi za jesen. Posebno vinorejci so se nadejali dobre kapljice, ker je bilo vedno lepo in gorko. Kar naenkrat se je vreme obrnilo, začelo je deževati brez konca in kraja. Upanje vinorejcev je splavalo po vodi, pa tudi hajda ne bo nič prida, čebele pa ne bodo nič nabrale. V Istri, pravijo, da je lepo in da bo dosti in dobrega vina. Bog daj! saj so Istrijani tako reveži!

Sicer je pri nas vse po starem. Pirker je še zmirom deželni šolski nadzornik, akoravno vsa dežela prosi, naj bi ga proč djali, pa tudi učitelji ne marajo zanj, posebno narodni ne, ker teh on ne more videti in jim rad nagaja. Sploh imamo skorej same nemškutarske šolske nadzornike, in bili so skor vsi zopet poterjeni! K sreči nam ne morejo dosti škodovati, ker je narod že probujen in se krepko poteguje za svoje pravice. Deželni zbor zdaj zboruje, pa mi se ne brigamo zanj, saj je samo še letos, da nemškutarji po milosti Vestenecka v deželi gospodujejo, drugo leto imamo nove volitve in upamo spraviti z zbor dvetretjinsko slovensko večino. Potem se bo tudi volilni red lahko preuredil.

Postava, ki jo je sklenil sedajni nemško-liberalni deželni zbor, da se ima duhovska bira v denarjih plačevati, je žalibog potrjena. Kmetje so veliko rajši dajali v natori, ker jim ni bilo treba, pridelkov še le prodajati; zdaj pa bodo morali v denarjih dajati in za denar je hudo. Liberalci se pri svojih sklepih pač nikoli ne ozirajo na potrebe ljudstva, ampak le po svojih političnih nazorih delajo, da bi sčasoma vse ljudstvo pod oblast kapitala in judov spravili!

Iz Črnega vrha pri Logatcu. Dovoli, dragi „Mir“ tudi meni nekoliko črtic, saj to je menda tvoj prvi dopis iz našega kraja. Pa upam, da odsej bodo postali tudi pri nas bolj vneti za dom in pravico. Trdih nasprotnikov tukaj sicer nimamo, vendar tudi prav vnetih Slovencev ni dosti. Vsa čast pa gre našemu č. g. vikarju Domieljnu, ki so res pravi rodoljub in značajan Slovan; oni so nam vsem v izgled. — Vreme smo imeli vedno le mokro, tako da nekterim ni

bilo mogoče, hajde spraviti. Kar je ostalo po njih, je pa toča pobila 12. septembra. V nekterih krajih je tako razsekana, da jo kosé. Oves po kozolcih je preveč mokrote na se potegnil in začel zeleneti. Otave je bilo še precej, toda večinoma je pognjila vsled večnega deževanja.

Od sv. Ane v slov. Goricah. („Kmetški prijatelj“) Znana mi je ta le smešnica: „Enkrat so peljali v Maribor kokoši, piščance in pure. Lisjak pa že od nekdanje nedolžne stvarice silno rad „papa“ in takrat je ravno za njimi prišantal ves sestradan in suh, da se mu je vsaka kost poznala, niti suhega petelinčka ni mogel dobiti. Željno je gledal piščike, a kako priti do njih? Lisjak že od nekdanje premeten jo hitro ugame. Hiti naprej, se čez stezo vleže in se popolnoma potaji. Vozniki pridejo do njega, ga začudeni pogledujejo in obračajo na vse strani, lisjak pa je mrtev. Vendar reče eden: lisjaka vzamem seboj, v Mariboru, ga lahko drago prodam, in hajdi z njim na voz. Potem so se vozniki brezskrbno razgovarjali o eni in drugi reči, pozabivši popolnoma lisjaka. Ta je pa varno na kurnikih“ šibice pregrizel in hajdi s temi piškami v brlog! — Temu lisjaku podoben je „Kmetški prijatelj“ ki v Celji iz Rakušove tiskarne hodi na svitlo. Babica, znani komedijant Berozzi, in boter, brkasti advokat dr. Glantschnigg sta mu sicer po nedolžnem pri krstu dala ime „Kmetški prijatelj“, bolje bi se prištevalo, ako bi imel na čelu zapisane besede: „Kmetški“.

Iz Klanca v Istri. (Prihod cesarjev.) Nj. veličanstvo presvitli cesar pripeljali so se z dvornim vlakom iz Divače na postajo Herpelje-Kozina dne 14. sept. zjutraj ob 10. uri 30 minut. Mnogobrojna množica nad 3000 ljudi je čakala na postaji. Ko se dvorni vlak ustavi, pozdravila je množica iz globočine srca Nj. veličanstvo s trikratnimi živioklici. Veličastnemu vladarju brala se je radost na obrazu, videvšemu, da mu je narod tako udan. Stopili so iz svojega voza in najprvo govorili z gospodom Kastelicem, nadžupanom iz Materije, ki je vladarja v imenu množice v slovenskem jeziku pozdravil. Svitli vladar potem pozdravijo tržaške veterane in domačo godbo, ki je dobro svirala cesarsko himno. Ko so se cesar poslovili z besedo „z Bogom!“ zaorili so iz množice zopet silni „živio!“ klici, podobni gromenju; topiči so pa neprenehoma pokali. Dekleta so visokemu gostu poklonile se v narodni noši in mu podarile šopek cvetlic, kterege so visoki gospod vzeti blagovolili. Ta lepi dan nam ostane vedno v spominu. Bog živi preljubega cesarja Franca Josipa I. in z njim mogočno Avstrijo!

Kaj pišejo naši časniki?

„Slovenec“ prinaša v št. 107 od 23. septembra iz Štajerskega ta-le dopis: „Kar zadeva Korošce, naše sosedo, nas je jako veselilo, da so patriotični, pa tudi trditev, da se sporazumijo mirno s Slovenci. Želimo le, da sporazumljenje vrhunc doseže in postane celo. Nekaj pa moramo k temu prijazno omeniti, kar nam zdaj ne dopada. Slovenci so pri sedanjem sporazumljenju še trpeli nekaj, in sicer v šolah, med kojimi omenimo

zlasti dekliske celovške šole, v kojih naš jezik silo trpi. Naši štajerski starši namreč radi, ker so dekliske učilnice v Mariboru in na Kranjskem prenapolnjene, pošiljajo dekleta v Celovec, kjer pa žali Bože ne slišijo ene slovenske besedice, ter se narodu celo izneverijo domu prišedše, med tem ko je na domu tudi nekaj slovenski jezik v šoli obveljal, če tudi oziroma na nemščino še premalo. Ako bi tako ostalo, mirne vesti ne bi koroških šol priporočali, in ovo zlo zadene gotovo tudi domače koroške stariše slovenske. Trdi se nam, da po dekliskih šolah ni niti jedne slovenske učiteljice. Upamo, da si sl. g. Einšpieler reč pregleda, ker ima gotovo moč in voljo nekoliko pomagati. Sedanje sporazumenje toraj še ni pravo, in ako Korošci sploh hvalijo svojo versko prizanesljivost ali toleranco morda celo nekoliko preveč in na škodo katoličanov: naj se skoraj poprimejo tudi narodne. Ako se v viših dekliskih šolah obligatno tuj jezik francoski in italijanski kakor drugod uči, domači, drugi deželni jezik, pa ne, je to krivica v prejšnji dobi najdena, ki se pa ima sedaj odpraviti, in koroška dobrovoljnost enaka dunajski, naj postane Slovincu dejanska! Živila!

„Soča“ v Gorici britko toži, da slovenski starši čedalje manj pošiljajo svojih sinov na realke in gimnazije. Na realkah izšolani sinovi morejo dobiti dobrih služb kot inženirji ali pa se sami poprimejo obrta in kupčije. Slovenci pa tujujemo, da nam tujci jemljejo na domači zemlji vse boljši zaslužke.

Na gimnazijah izšolani sinovi morejo postati uradniki, advokati, notarji, zdravniki, duhovniki itd. Kaj bode z nami Slovenci, ako nam bojo šole dajale tako malo slovenske inteligence? Že zdaj so v slovenskih trgih, največ pa v mestu, pri uradnih skoraj samo Lahi ali pa Nemci. Le ozrite se po naših trgih in krajih, kjer so okr. glavarstva ali sodnije! Naši kmetje menijo, da sin ne more postati več duhovnik; mnogo jih zavoljo tega ne dá sinov v šolo. Ali to je krivo. Ako pride sedmošolec ali osmošolec k vojaški nabiri („rekrutirengi“), ga komisija sicer utegne spoznati za dobrega („tauglich“); ali zavoljo tega postane vendar lahko mešnik; samo da je kot feldpater ali vojašk duhovnik vpisan pri vojaki. Tedaj ni to nič hudega in mi pozivljamo č. duhovščino in učiteljstvo na deželi, da gleda na to, kje so talentirani slovenski sinovi, in da spodbujajo starše, da take oddajajo v šolo. — Opomnja. Pri vpisovanju slovenskih fantov v srednje šole naj starši in obče vpisovalci dobro pazijo, da se naši sinovi kot Slovenci za slovensčino vpišejo!

Kaj dela politika.

V našem cesarstvu ni ničesar toliko novega na političnem polju. Na Ogrskem so jeli ljudje se puntati zoper Jude in so v Požunu tako razsajali, da so se morali poklicati vojaki, naj mir in red napravijo. V Trstu je počila že šterta bomba na nekej ladiji in nekaj vojakov ranila.

Na Nemškem se pripravljajo na volitve v berlinski zbor; katoličani so že razposlali svoj oklic.

V Rimu je nek lašk vojak na sv. Očeta papeža, ki so se po Vatikanskem vrtu sprehajali, menda strelil, pa k sreči ni zadel; — drugi časniki pa to grdobo tajijo.

Francози grdo gledajo na Angleže, ki hočejo Egiptovsko deželo pod svojo oblast potlačiti.

Na Ruskem se vedno nihilisti zaperajo, pa vseh ne morejo dobiti; v Kurlandiji se Rusi vzdigujejo zoper Nemce. Od kronanja je spet vse tiho.

Angleži imajo Egipt v svojej pesti in ga bojo težko kdaj spustili; Egipčani pa niso s tim zadovoljni. Nekdo je v Kahiri na kolodvoru ogenj napravil; zraven je bilo precej streliva, to se vneme, s strašnim pokanjem zgori in se na vsi strani razštrka, tako da je ubilo veliko ljudi!

Turški sultan je nekaj zemlje na Makedonskej meji prepustil Grkom in jih tako pomiril, da za sedaj ne bode vojske.

Gospodarske stvari.

Les je zdaj drag, sami veste; koliko se ga potrat v plote. Napravljajte žive zelene plote. Koliko grmovja raste po psšnikah in je na poti. Sadite za plote prav gosto, češmilje, knablevje, verbje, gabrovje, jagnede in kar imate pri rokah. Prirezujte vsako leto, da bo bolj na širjavo rastlo, kakor na višavo. V nekaj letih imate tako živ plot. Koliko dela in dragega lesa si prihranite. Da bi na vsakej vesi le eden bil, ki bi drugim s lepim izgledom popredšel! Zato še enkrat pravim: Poskusite, Poskusite!

Kaj je storiti meseca novembra.

Če je še kaj pridelkov na polji ostalo, naj se hité pospravljati. Zeló plevelne njive naj se globoko zorjó, da zima plevel lahkeje pomori. Sadno in drugo drevje se presaja, da spomladi prej žene in se prime. Tudi žive meje se ta mesec lahko zasadé. Mlada drevesa naj se s slamo obvežejo, da jih po zimi zajec ne more oglodati. Kokoši bolj na gorkem imej, da bodo bolj nesle. Vinske terte na tla položi. Bučele mraza obvaruj. Dober gospodar zdaj prevdari, koliko klaje ima, da pozvé, koliko je gre vsaki dan živini pokladati. Topel, snažen in suh hlev je po zimi za živino poglavitna reč. Pri solničnem vremenu pusti vrata odprta, da nezdrava sapa izpuhti.

Za poduk in kratek čas.

Zakaj moramo mi svoj slovenski jezik spoštovati in ljubiti?

Bog je vse sorte reči na svetu vstvaril; na tavžente različnih rud, rastlin in živali; pa tudi različne dežele in različne narode. Predrzo in pregrešno bi bilo, ko bi kdo rekel: „Bog je svet neumno vstvaril, čemu nam je smereka, če imamo jelko, čemu nam je borovec, če imamo hrastja dosti; tudi toliko muh in metuljev bi ne bilo treba.“ Tako govorjenje bi bilo silno bedasto in predrzo, kajti vsaka reč, naj bo mrtva ali živa,

ima svoj namen in svojo nalogo. Mi ljudje dostikrat ne vemo prav, čemu je ta ali ona trava, ta ali ona živalica; pa le mirni bodimo, Bog že vé, zakaj in čemu je vsako reč vstvaril. Poglejmo le en sam izgled: navaden človek bi ne vedel, čemu so ose na svetu: bolj izvedeni ljudje pa vedó, da ose pokončajo mnogo škodljivih mrčesov. Čemu pa so ti škodljivi mrčesi na svetu, tega sicer zdaj še ne vemo prav dobro, pa bomo znabiti še spoznali; pa če bi prav ne spoznali, moramo vendar verjeti, da je Bog vse prav naredil.

Ravno tako je Bog dobro vedel, čemu je vstvaril toliko različnih narodov na svetu, Slovence in Nemce, Lahe in Francoze, Kitajce in Japonce, Grke in Turke, Jude in Zamorce, Indijance in Laponce itd. Na svetu je veliko sto različnih človeških plemen, kateri v več ko tavežent različnih jezikih govoré. Bog je pa vse prav naredil, zato mora tudi to prav biti, da je več jezikov na svetu in več narodov. Zato pa tisti ne delajo prav, ki pravijo in učijo: „Pustimo mi naš slovenski jezik in poprimimo se nemškega jezika, glejmo, da bodo naši otroci Nemci postali in nemški govorili.“ Taki, ki to govoré, delajo naravnost zoper naredbe Božje in se pregrešé zoper natoro in svetovni red. Bog je vsega mogočen, in ko so aposteljni šli po svetu sveto evangelije oznanjevat, bi bil Bog lahko tak čudež naredil, da bi bili vsi ljudje naenkrat en sam jezik govorili, da bi bili aposteljne ložej zastopili. Pa Bog tega ni hotel, ampak on je hotel imeti različne narode in različne jezike na svetu, zato je rajši po sv. Duhu apostelnom tak dar podelil, da so jih vsi narodi razumeli, akoravno so govorili v svojem jeziku. S tem je Bog očitno pokazal, da naj se drži vsak narod svojega jezika. Za nas Slovence je Bog zbudil dva sveta moža, Cirila in Metoda, da sta prišla k nam sv. vero učiti, in učila sta jo v slovenskem jeziku. Onadva sta tudi za naš jezik posebne črke postavila v slovenskem jeziku. Pa še dandanašnji, če grejo misijonarji v daljne, divje kraje sveto učiti, morajo se prej v Rimu tistega jezika učiti, kamor mislijo potem v misijon se podati. Tako tedaj krščansko katoliška cerkev vse jezike spoštuje, ter posnema v tem le izgled sv. Duha in aposteljnov.

Zategadelj, ljubi Slovenci, ni prav, če vi svoj jezik zanemarjate. Dobro je, če človek več jezikov zna, pa na prvem mestu mora tudi pri Slovencih, kakor pri vseh narodih, stati materni, slovenski jezik. Skrbimo in prizadevajmo si toraj z vsemi postavnimi pomočki, da se naš jezik iz šol ne vrže ali pa v kot potiska; ampak toliko več zahtevajmo, da se morajo naši otroci najprej v slovenskem jeziku podučevati, potem še le v nemškem, kadar bodo svojega dobro znali! Ne spodobi se, da bi se domačim otrokom kruh jemal in tujim dajal; tako se tudi ne spodohi, da bi se naš domači jezik zavrgel in tuj jezik na tron posadil.

Smešničar.

Nek posestnik je imel vse živo stenice v svojej hišici. Pregarjal in pregarjal jih je z vsem,

kar se mu je svetovalo. Pa vse je bilo vendar le zastonj: le vse migalo je stenice. Nesreča hoče, da v njegovej hiši ogenj nastane in začne goreti. Popade klobuček, leti na nek hribček in vpije: Ve preklemane stenice, zdaj se vam prav godi, to je dobro, zdaj bote vsaj konec vzele in me bote pri miru pustile!“ — Še ena taka! Nekje so apno gasili in nek oženjen mož pade v apnenico, da je zgorel. Žena stoji na robu, sklepa in vpije: Oh škoda, škoda za skornice, ki so še čisto nove bile!

Družba sv. Mohora.

Družbine knjige se ravnokar razpošiljajo. Čast. gg. poverjenike na Koroškem, kateri knjige po železnici ne dobivajo, prosimo, naj po nje pošljejo v družbeno tiskarnico.

Kaj je novega križem sveta?

Novice iz Koroškega donašajo dopisi. — Presvitli cesar so Korošcem, ki so po povodnji škodo trpeli, iz svoje denarnice darovali 25 tisoč rajnišev. Hvala in slava! Dalje so zaukazali, naj se iz državne kase Korošcem daruje 50 tisoč, 150 tisoč pa na posodo dá, tako da se ne bode obrest plačevalo in po malem nazaj plačevalo. Tudi drugi milodari lepo naraščajo; nabralo se je po celem cesarstvu že zdaj blizo 40 tisoč rajnišev. Lepa pomoč! — Od več strani so se pri nas pritožili, da cesarskega pisma v slovenskem jeziku še niso dobili, pa tudi ne videli. Slovenci! primite svoje župane in tirjajte, naj se tudi slovensko pismo povsod razglasi in na tablo nabije!

Sokolu v Ljubljani je bilo prepovedano, blagoslovljenja zastave „Slovanskega delavskega društva“ v Trstu se korporativno vdeležiti. — Kdaj se bode postavil rajnemu Miroslavu Vilharju dostojen spominek? Zaslužil bi ga že davno! — V Parizu je umrl Juri Mihelec, rojen v Ljubljani; bil je glasovit mojster na klavirji in priljubljen skladatelj. — V Gorjah je umrla Milica Žvegelj-nova, velika dobrotnica svoje fare, ne samo zaradi obilnih milodarov, ampak tudi zato, ker je prva začela v tistem kraji ženske učiti čipkarije in vezbarstva, ter jim tako zaslužek preskrbela. — V Novem mestu je umrl značajni rodoljub gosp. Ferko Seidl. — Sima in Linhart, dozvajšolska nadzornika, prvi za Kamnik, drugi za Kočevje, nista več potrjena od ministerstva. Dobro! Da bi le prave može na nju mesto postavili! — V Ljubljani so porotniki k smrti obsodili Jak. Ostanika iz Planine, ki je svojega lastnega sina ubil. — Neki dopisnik „Edinosti“ se britko pritožuje čez močvirski odbor v Ljubljani, kateri se za posušenje močvirja premalo briga, ker ima nesposobno vodstvo. Zdaj je vsled deževja vse v vodi na močvirji in to se ponavlja po vsakem deževju. Nekoliko bi se lahko z malimi stroški pomagalo, ko bi se jez v Udmatu odpravil in ko bi se strugi Ljubljanice in Gruberjevega kanala nekoliko očistili. Pa odbor suši močvirje le na papirji! — Občina Sodrašica na Kranj-

skem si je nakupila 13 ročnih in 6 večih brizgalnic, tako da bode imela vsaka ves v občini eno ali dve ročni brizgalnici, 6 velikih se pa raz deli tako, da bojo služile celej občini. Plačevale se bojo brizgalnice po obrokih. — Za Bleiweisov spomenik se je do zdaj nabralo 1413 gold.

V Stanjcih pod Ptujem je cela družina — oče, mati in 4 otroci — umrla; jedli so zastrupljene, od moža nabrane gobe. — Cene Muršec, ki je Lep. Čebulja iz Guštanja umoril, se je sam oglasil in obstal. — V Gradci so zaprli več mladih ljudi študentov, šolskih pripravnikov in delavcev; snovali so v skrivnih zborih tajne zarote in nesramne reči vganjali; tudi ženske so bile zraven. — V Celji je pred kazensko sodnijo pravda zoper glasovitega nemškutarja Sorschagga iz slov. Bistrice, kateri je l. 1870 pomagal slovenske kandidate tepsti. Tožen je pa zdaj zavoljo kaljenja miru, podmitenja in žaljenja Nj. veličanstva cesarja, ker so priče izpovedale, da je v neki krčmi grdo psoval našega cesarja in pravil, da bodo prišli „Prusi“ in Avstrijo razdelili. Pošteni narodnjak K. je bil zavoljo njega dolgo časa po nedolžnem zaprt. Tiček, ki je bil nekaj strah Slovincem, sedi zdaj v kehi. — V Slov. Gradcu se je dne 17. septemb. predstavil poslanec baron Gödel svojim volilcem ter jim poročal o svojem delovanju. Njegov govor je bil z veseljem sprejet in potrjen. Bilo je pri tem zboru mnogo štajerskih rodoljubov navzočih in so se po raznih domoljubnih govorih ločili z zavestjo, da slovenska stvar napreduje, ker ima čvrste branitelje.

V Trstu so imeli tamošnji Slovenci koncertem preteklega mesca veliko slovesnost. Blagoslavljalja se je zastava slovenskega delavskega društva, ktereje je kumovala sama princezinja Stefanija po svoji namestnici baroninji Pretis. Došlo je mnogo ljudstva iz bližine in daljave, mnogo odličnih gostov in društev. Hrvaški in domači pevci pa tudi slovenske pevke so prepevali slovenske pesmi, ljubljanski sokolci pa so telovadili. Slišalo se je mnogo lepih napitnic na srečno prihodnost Slovanov.

V Djakovaru na Slavonskem se je te dni blagoslovila krasna stolna cerkev, ktero so pustili zidati slavni škof Strosmajer. Slovesnost bila je velikanska.

V Serajevu je bil časnik, ki ga nadškofijstvo izdaja, dvakrat zaporedoma konfisciran. Gospod nadškof dr. Stadler so se pritožili.

V Lipnici na Nemškem bode profesor dr. Leskien učil o slovanskih jezikih.

V Egiptu leži na stotine konj, vsled vojske mrtvih, pa ne pokopanih, na suhih in mokrih tleh in tudi na vodah: vsled tega je velika nevarnost, da bi se kolera ali kuga ne zanesla tudi v naše kraje. Zato pa ostro nadzorujejo ladje, ki dojdejo iz Egipta v Trst ali Reko.

Redoo. benediktincev je eden naj-sijajnejih. Od tega reda jih je bilo veliko tisoč za svetnike ali zveličane proglašanih. Pri benediktinskem redu je bilo zapisanih 63 papežev, 21 cesarjev, 26 cesaric, 48 kraljev, 54 kraljic, 251 mejnih grofov, knezov in vojvodov. Najbogatejši samostan tega reda je bil na gori Monte cassino;

ta samostan je še sam sv. Benedikt zidal. Ta samostan je imel ob času svojega cveta v svoji oblasti 4 škofije, 2 kneževine, 20 vojvodstev, 20 grofij, 36 mest, 25 gradov, 460 trgov in vasi, 336 kmetij, 23 morskih luk, 33 otokov, 200 malinov, 300 pokrajin in 1672 cerkev. Leta 1594 je bilo na svetu 225.045 samostanov, od teh so jih benediktinci 52.000 imeli.

Naznanilo.

Novo šolsko leto na podkovski šoli Ljubljanski se prične 1. novembra 1882. Koroški Slovenci! poprimite se krepko te koristne šole.

Dunajska borza

dné 7. oktobra.

Papirna renta	77	gld.	80	kr.
Sreberna renta	77	"	60	"
Zlata renta	95	"	30	"
1860 državno posojilo	92	"	75	"
Akcije narodne banke	826	"	—	"
Kreditne akcije	314	"	10	"
London	119	"	35	"
Srebro	—	"	—	"

Tržna cena

po 1/2 hektolitrih.

I m e.	Celovec		Št. Vid.		Velikovec		Žel. Kaplja.		Wolfsberg		Trg		Belak		Pliberk	
	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.
Pšenica	3 90	3 60	3 35	4 8	3 96	3 85	4 20	3 87								
Rž	2 85	3 —	2 50	2 74	2 52	2 85	2 70	2 72								
Ječmen	2 15	2 80	2 15	2 44	2 44	2 50	2 40	2 19								
Ajda	3 15	—	2 55	3 5	—	—	2 70	2 75								
Oves	1 55	1 50	1 45	1 46	1 28	1 45	1 80	1 50								
Proso	—	—	—	—	—	—	—	—								
Ber	5 20	—	—	4 75	5 50	—	5 40	4 91								
Turšica	3 15	—	—	—	—	3 50	3 40	3 44								
Grah	—	—	—	—	—	—	—	—								
Leča	—	—	—	—	—	—	—	4 75								
Bob	—	—	—	—	—	—	—	—								
Fižol bel	—	—	—	—	—	4 50	—	—								
" rudeč	—	—	—	—	—	3 90	—	—								

Cena pitane živine gre na viš, nepitane pa pada, ker ljudem krme zmanjkuje. V Požarnici je padla za polovico poprejšne cene. Žitna cena tudi na viš leze. Na Celovškem trgu se proda kilo sirovega masla po 1 gold. 5 kr.; maslo po 1 gld. 12 kr.; jajca so tudi poskočila, par velja 6 1/2 kr.; piščet se dobi par po 70 kr. do 1 gld.; par starih rac po 1 gld. 20 kr. Cena drv je poskočila. Kvadratmeter bukovih 1 gold. 10 kr., borovih 80 kr. Seno 100 kilogramov 2 gld. 77 kr. do 3 gld. 58 kr.; slame 1 gld. 16 kr. do 1 gld. 43 kr.